

Yttrande

Stockholm 2020-09-25

Förslag till justeringar av Standard för pensionsprognoser (2020-06-26)

Svensk Försäkring välkomnar Pensionsmyndighetens initiativ att revidera standarden för pensionsprognoser då det är av stor vikt att de antaganden som ligger till grund för pensionsspararnas prognoser är relevanta. Standarden är mycket uppskattad hos medlemsföretagen och dessutom ett viktigt redskap för Svensk Försäkrings dotterbolag minPension i framtagandet av pensionsprognoser. Idag har ca 4 miljoner individer registrerat sig på minPension och det är idag en av de viktigaste informationskanalerna rörande befolkningens framtida pensioner. Svensk Försäkring är därför angelägen om att den reviderade standarden skapar ökade möjligheter för pensionsspararen att förstå sin framtida pension och kunna göra informerade val på basis av prognosen.

I huvudsak har Svensk Försäkring inga invändningar mot förslagen. Svensk Försäkring avstyrker dock det liggande förslagen om riktålder (alternativ 1 och 2) av de skäl som anges nedan. I avsaknad av bättre alternativ bör den nuvarande skrivningen om pensionsålder fortsätta att gälla. Svensk Försäkring ser ett behov av fortsatta diskussioner, som bland annat kan inriktas på åtgärder som skapar ökad medvetenhet om begreppet riktålder, dess innebörd och påverkan på de framtida pensionerna. Till exempel skulle möjligheten att illustrera riktålder för allmän pension i minPensions prognos kunna vara ett alternativ. Ett annat alternativ är att överväga om riktålder kan ersätta åldern 65 år i de fall en faktisk pensionsålder inte går att fastställa. Svensk Försäkring vill betona att dessa alternativ inte ska se som färdiga förslag från vår sida, utan endast lösningsalternativ att genomlysas i den fortsatta dialogen, i syfte att nå samsyn om vilken ålder som ska utgöra pensionsålder i prognoserna.

Arbetet med att utarbeta den nuvarande versionen av standarden byggde på ett nära samarbete mellan Pensionsmyndigheten, Svensk Försäkring, arbetsmarknadens parter m.fl. Många av de inneboende konflikter som finns vid framtagande av en gemensam spelplan kunde då lösas löpande i de diskussioner som fördes i arbetsgrupperna.

Det nuvarande revideringsarbetet har bedrivits i en annan form där Svensk Försäkring och andra parter inte involverats lika aktivt i framtagandet av de förslag som nu är på remiss. Svensk Försäkring ser att det fortfarande finns utmaningar

som behöver hanteras i det avslutande revideringsarbetet och vill gärna bidra konstruktivt i en dialog om vägen framåt.

Nedan lämnas synpunkter även gällande livslängds- respektive avkastningsantagandena.

Riktålder

Riktålder eller avtalad ålder

Svensk Försäkring avstyrker således förslaget att riktålder ska utgöra utgångspunkt för prognoser. Vi anser att den ålder som faktiskt gäller enligt avtal, och i brist på sådan ålder 65 år, fortsatt ska vara utgångspunkt. Vi har förståelse för Pensionsmyndighetens önskan att i framtiden rikta uppmärksamheten mer mot riktålder för att uppmuntra till ett längre arbetsliv och intjänande av en högre pension. Men försäkringsbranschen har ett intresse av att kunderna får en prognos som så långt möjligt överensstämmer med gällande pensionsavtal. Prognoser över framtiden innehåller självklart alltid ovisshet men för att de ändå ska kunna ge en trovärdig framtidsbild så måste så långt möjligt förhållanden som är kända användas. En avtalad pensionsålder tillhör enligt vår uppfattning sådana förhållanden. Att avvika från avtal ger därmed individen felaktig information. Om så ändå sker bör så lite avsteg från de faktiska förhållandena som möjligt göras. Som ett alternativ till Pensionsmyndighetens förslag skulle då utgångspunkten kunna vara pensionsålder enligt avtal, och i avsaknad av sådan – och endast då – skulle riktålder kunna användas.

Vi vill även poängtera att det för närvarande saknas underlag för att göra en säker bedömning av hur vanligt det blir att individer väljer riktåldern som sin pensionsålder. En möjlighet är att många kommer att välja den lägsta möjligheten för uttag utifrån riktålder. Denna osäkerhet bidrar till att vi anser avtalad pensionsålder vara den lämpligaste tiden att använda i prognoserna.

Premiehantering i prognosen

Vi ser också att det skulle kunna medföra en del mer tekniska problem att lämna avtalad pensionsålder till förmån för riktålder. Det finns i många avtal rättigheter och skyldigheter som är bundna till den i avtalet angivna pensionsåldern. Ett sådant exempel är då premieinbetalning enligt avtalet inte kan göras efter 65 år. Det är inte utrett hur detta kan påverka prognoserna om de ska utgå från riktåldern. Vi ser också en risk att problemen kan accentueras i de fall prognostiserad riktålder ska användas. En ändring bör därför i vart fall inte ske förrän det har utretts om det finns sådana mer tekniska problem och hur de i så fall kan hanteras.

Pensionsbesked från tjänstepensionsföretag

Det finns ytterligare ett skäl till varför Svensk Försäkring motsätter sig att den pensionsålder som prognoser ska utgå från ändras. Att avlägsna den avtalsspecifika pensionsåldern och ersätta det med riktålder kan riskera möjligheten för tjänstepensionsföretag att fullgöra en del av sin informationsskyldighet genom att i

pensionsbesked hänvisa försäkrade till minPension för att få en prognos över sin kommande pension. Tjänstepensionsföretagen skulle också vara förhindrade att ta fram en egen prognos med utgångspunkt från avtalets pensionsålder eftersom prognosstandarden då bör följas enligt rörelseregelverket.

Ett tjänstepensionsföretag ska varje år lämna ett pensionsbesked till dem som i egenskap av försäkringstagare eller försäkrade är berättigade till ersättning ur en tjänstepensionsförsäkring (4 kap. 3 § lagen [2019:742] om tjänstepensionsföretag). Pensionsbeskedet ska enligt samma lagrum innehålla uppgifter om de individuella förmånerna för den aktuella försäkringen och en upplysning om var ytterligare information finns tillgänglig. Pensionsbeskedet ska vidare innehålla den pensionsålder som gäller den försäkrade och som antingen har fastställts i pensionsplanen eller som tjänstepensionsföretaget eller den försäkrade har angett (3 kap. 15 § 5 i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd [FFFS 2019:21] om tjänstepensionsföretag).

Ett pensionsbesked ska även innehålla information om prognos för den försäkrades ålderspension och den prognosen ska grundas på den pensionsålder som anges i 15 § 5, dvs. den pensionsålder som gäller den försäkrade och som antingen har fastställts i pensionsplanen eller som tjänstepensionsföretaget eller den försäkrade har angett (3 kap. 18 – 19 §§ i FFFS 2019:21).

De angivna reglerna är en del av genomförandet av andra tjänstepensionsdirektivet, som i artikel 39.1.d anger att pensionsbeskedet ska innehålla information om prognoser för pensionsförmåner grundade på den pensionsålder som anges i led 1.a i samma artikel. I artikel 39.1.a anges att pensionsbeskedet ska innehålla en tydlig angivelse av den lagstadgade pensionsåldern, den pensionsålder som fastställts i pensionsplanen eller uppskattats av tjänstepensionsinstitutet eller den pensionsålder som medlemmen satt, beroende på vad som är tillämpligt.

I Finansinspektionens beslutspromemoria avseende FFFS 2019:21 s. 25 (FI Dnr 18-1154) anges att tjänstepensionsföretag bör kunna uppfylla bland annat kravet på att lämna prognos över de försäkrades pensionsförmåner genom att hänvisa till en webbportal, som minPension eller liknande. Inspektionen framhåller i detta sammanhang att ansvaret för lämnande av pensionsbeskedet och dess innehåll dock kvarstår alltjämt hos tjänstepensionsföretaget.

Svensk Försäkring är av uppfattningen att det vore olyckligt om tjänstepensionsföretagen inte skulle kunna uppfylla sin informationsplikt genom att hänvisa till minPension för prognos. Eftersom de ovan angivna kraven knappast kan tolkas på annat sätt än att den prognos som ska lämnas till de försäkrade ska utgå från den faktiska pensionsålder som gäller enligt avtal hotas den möjligheten. Att en försäkrad som vill se sin prognos hos minPension kan ändra utgångspunkt så att prognosen, som ett andrahandsval, utgår från avtalad ålder ändrar inte detta förhållande. I de fallen kan tjänstepensionsföretagen nämligen inte säkerställa att alla försäkrade får en prognos som överensstämmer med lagens krav.

Till detta kommer att tjänstepensionsföretag, när prognoser beräknas, bör använda de antaganden som framgår av Standard för pensionsprognoser (allmänt rådet till 3 kap. 19 § i FFFS 2019:21). Om prognosstandarden skulle ändras enligt förslaget så att riktålder ska vara utgångspunkten för prognosen, trots att avtalad pensions-

ålder är en annan, hindras tjänstepensionsföretag från att fullgöra sin informations-skyldighet genom att ta fram egna prognoser. Dessa prognoser bör ju i så fall använda samma antaganden som om prognosen fås hos minPension.

Livslängdsantagandena

Svensk Försäkring tillstyrker att även trygghandgrundernas antaganden för 90-tals generationen inkluderas i det underlag som ligger till grund för livslängdsantagandena för såväl kollektivavtalad tjänstepension som individuell tjänstepension och privat pension.

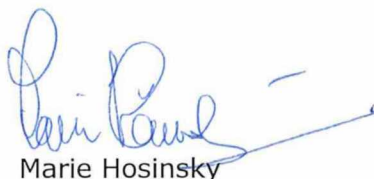
Avkastningsantaganden

Svensk Försäkring har under arbetet presenterat ett förslag om att standarden ska beakta att inkomstutvecklingen i allmänhet avtar från omkring 55 års ålder. Svensk Försäkring har förståelse för att Pensionsmyndigheten bedömer att den ökade väntevärdesriktigheten inte kan motiveras då även komplexiteten ökar. Den uppmärksammade problematiken bör dock tydligt dokumenteras i den reviderade standarden med bilagor.

Svensk Försäkring

Mats Galvenius

Marie Hosinsky